

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 Vtrum differant a beatitudinibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

fit conveniens operanti . Si igitur operatio hominis procedat ab homine secundum facultatem suae rationis, sic dicitur esse fructus rationis: si vero procedat ab homine secundum altiorem uirtutem, quae est uirtus Spiritus sancti, sic dicitur esse operatio hominis fructus Spiritus sancti, quasi cuiusdam diuini seminis. Dicitur in 1. Ioan. 3. Omnis qui natus est ex Deo, peccatum non facit, quoniam semen ipsius in eo manet.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod cum fructus habeat quodammodo rationem ultimi & finis, nihil prohibet alicuius fructus esse alium fructum, sicut finis ad finem ordinatur. Opera igitur nostra in quantum sunt effectus quidam Spiritus sancti in nobis operantis, habent rationem fructus: sed in quantum ordinantur ad finem uitae aeternae, sic magis habent rationem florum, unde dicitur Eccles. 24. Flores mei fructus honoris & honestatis.

AD SECVNDVM dicendum, quod cum dicitur uoluntas in aliquo propter se delectari, potest intelligi dupliciter. Vno modo secundum quod ly, propter, dicit causam finalem, & sic propter se non delectatur aliquis nisi in ultimo fine. Alio modo secundum quod designat causam formalem, & sic propter se aliquis potest delectari in omni eo, quod delectabile est secundum suam formam: sicut patet quod infirmus delectatur in sanitate propter se, sicut in fine: in medicina autem suauis non sicut in fine, sed sicut in habente saporem delectabilem: in medicina autem auferri nullo modo propter se, sed solum propter aliud. Sic igitur dicendum est, quod in Deo delectari debet homo propter se, sicut propter ultimum finem: in actibus autem uirtuosus non sicut propter finem, sed propter honestatem, quam continet delectabile in uirtuosus, unde Ambr. dicit * quod opera uirtutum dicuntur fructus, quia suos possessores sancta & syn-cera delectatione reficiunt.

AD TERTIVM dicendum, quod nomina uirtutum sumuntur quandoque pro actibus earum, sicut Aug. dicit, quod fides est credere quod non uides: & charitas est motus animi ad diligendum Deum & proximum, & hoc modo sumuntur nomina uirtutum in enumeratione fructuum.

ARTICVLVS II.

Utrum fructus a beatitudinibus differant.

AD SECVNDVM sic proceditur. Vt, quod fructus a beatitudinibus non differant. Beatitudines enim attribuantur donis, ut supra dictum est: sed dona perficiunt hominem secundum quod mouetur a Spiritu sancto, ergo beatitudines ipsae sunt fructus Spiritus sancti.

¶ 2 Præ. Sicut se habet fructus uitae aeternae ad beatitudinem futuram, quae est rei, ita se habent fructus praesentis uitae ad beatitudinem praesentis uitae, quae est spei: sed fructus uitae aeternae est ipsa beatitudo futura, ergo fructus uitae praesentis sunt ipsae beatitudines.

¶ 3 Præ. De ratione fructus est, quod sit quiddam ultimum & delectabile: sed hoc pertinet ad rationem beatitudinis, ut supra dictum est: ergo eadem ratio est fructus, & beatitudinis, ergo non debent abinuicem distingui.

SED CONTRA. Quorum species sunt diuersae, ipsa quoque sunt diuersae: sed in diuersas partes diuiduntur & fructus, & beatitudines, ut patet per enumerationem utrorumque: ergo fructus differunt a beatitudinibus.

RESPON. Dicendum, quod plus requiritur ad rationem beatitudinis, quam ad rationem fructus, nam ad rationem fructus sufficit, quod sit aliquid habens rationem ul-

timi & delectabilis: sed ad rationem beatitudinis ultra requiritur, quod sit aliquid perfectum, & excellens, unde omnes beatitudines potest dici fructus, sed non conuertitur: sunt enim fructus quaecumque uirtuosorum opera, in quibus homo delectatur: sed beatitudines dicuntur solum perfecta opera, quae est ratio suae perfectionis magis attribuantur donis, quam uirtutibus, ut supra dictum est.*

AD PRIMVM ergo dicendum, quod ratio illa praebet, quod beatitudines sint fructus, non autem quod omnes fructus beatitudines sint.

AD SECVNDVM Dicendum, quod fructus uitae aeternae est simpliciter ultimus & perfectus: & ideo in nullo distinguitur a beatitudine aeterna futura. Fructus autem praesentis uitae non sunt simpliciter ultimi, & perfecti, & ideo non omnes fructus sunt beatitudines.

AD TERTIVM Dicendum, quod aliquid amplius est de ratione beatitudinis, quam de ratione fructus, ut dictum est.*

ARTICVLVS III.

Utrum fructus conuenienter enumerentur ab Apostolo.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur, quod Apostolus inconuenienter enumeret ad Gal. 5, duodecim fructus. Alibi enim dicit esse tantum unum fructum praesentis uitae, secundum illud Ro. 6. Habetis fructum uestrum in sanctificatione. Et Isa. 27. dicitur. Hic est enim fructus, ut auferatur peccatum, non ergo ponendi sunt duodecim fructus.

¶ 2 Præ. fructus est, qui ex spirituali semine exoritur, ut dictum est: sed Dominus Mart. 13. ponit triplicem terrae bonae fructum ex spirituali semine promerentem, scilicet centesimum, sexagesimum, & trigentesimum, ergo non sunt ponendi duodecim fructus.

¶ 4 Præ. fructus habet in sui ratione, quod fructum & delectabile: sed ratio ista non inuenitur in omnibus fructibus ab Apostolo enumeratis. Patet enim & longanimitas uidentur in rebus contrariis esse, fides autem non habet rationem ultimam, magis rationem primi fundamenti, superflue igitur huiusmodi fructus enumerantur.

SED CONTRA. Videtur, quod insufficienter & dinute enumerentur. Dicitur enim, quod omnes beatitudines fructus dici possunt: sed non omnes hinc enumerantur: nihil enim hic ponitur ad actum sapientiae pertinens, & multarum aliarum uirtutum, ergo magis quod insufficienter enumerentur fructus.

RESPON. Dicendum, quod numerus duodecim fructuum ab Apostolo enumeratorum conueniens est, & possunt significari per duodecim fructus, de quibus dicitur Apoc. ult. Ex utraque parte fluminis lignum uitae, afferens fructus duodecim. Quia uero fructus dicitur, quod ex aliquo principio procedit sicut ex radice, uel ex aliquo principio procedit sicut ex radice, attendenda est distinctio horum fructuum secundum diuersum processum Spiritus sancti in nobis, qui quidem processus attenditur secundum hoc, ut in primo mens hominis in seipsa conuenitur: secundo uero ordinatur ad ea quae sunt in terra, tertio uero ad ea quae sunt infra. Tunc autem bene mens hominis disponitur in seipsa, quando mens hominis bene se habet in bonis & in malis. Primum autem dispositio mentis humanae ad bonum, est per amorem, qui est prima affectio, & omnium affectionum radix, ut supra dictum est: & ideo magis fructus spiritus primo ponitur charitas, in qua ipsa mens ter Spiritus sanctus datur sicut in propria similitudine dicitur.

In li. de Para. dno, ca. 13. id innuit, 10. 4.

Serm. 27. de uerbis Apol. habetur. 1. pars huius secunda uero lib. 3. de doct. Chrifc. 10. 10. 3. & in Inchozid. 6. 8.

Gal. 5. lectio. 9. 3. & 4. ar. 1.

9. 3. & 4. ar. 1.